Dodatek do „Biuletynu Duszpasterskiego”

ORGANISTA

Rok IX	grudzień 2006	87

Nie bójcie się! Oto zwiastuję wam radość wielką,
która będzie udziałem całego narodu:
dziś w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel,
którym jest Mesjasz, Pan”.
(Łk 2,10-11)

Pan Jezus pragnie się narodzić w sercu każdego z nas i być Bogiem z nami tam, gdzie jesteśmy, w naszych międzyludzkich relacjach, w trudach i zmaganiach codziennego życia oraz we wszelkich naszych poszukiwaniach. Jego przyjście wzywa nas, abyśmy się nie bali otworzyć całej naszej rzeczywistości Jemu, który jako Jedyny może nam przynieść prawdziwą radość i uczynić nas zdolnymi do przekazywania jej w środowisku, wszędzie tam, gdzie jesteśmy posłani.

Niech ta radość, połączona z pewnością, że On jest zawsze z nami, przenika nasze zamiary i pragnienia w tym czasie błogosławionym Bożego narodzenia oraz niech nam towarzyszy w całym nowym roku 2007 wydając obfite owoce w naszym służeniu Kościołowi poprzez śpiewanie i granie.

Redakcja „Organisty”

s. Honorata Agnieszka Majewska SłNSJ

„ Rorate caeli desuper…”

Adwent pochodzi od łacińskiego słowa adwentu – przyjście. Jest on szczególnym czasem oczekiwania na Mesjasza w radości ale również i w czujności. Pismo święte dodaje, że jest to czas prostowania dróg naszego życia. Okres ten ma potrójne znaczenie czasowe:

I. Jest przypomnieniem przeszłości, w której Bóg działał.
II. Jest zwiastunem przyszłości, w której Bóg dopełni rozpoczętego dzieła.
III. Jest współczesnym znakiem dawanym nam przez Boga, ponieważ wszystko to, co zostało przez niego zaczęte dokonuje się i dojrzewa także dzisiaj.

Reasumując posiada, on wymiar: historyczny, egzystencjalny i eschatologiczny.

Czytania biblijne, śpiewy, modlitwy wyrażają nasze obecne oczekiwania. Przypominają pierwsze przyjście Chrystusa w historii i przygotowują do Paruzji – powtórnego przyjścia Chrystusa[1].

Przed Vaticanum II adwent miał charakter ściśle pokutny, stwierdzano wówczas, że istnieją dwa okresy pokutne (adwent, wielki post), natomiast po nim teoria ta uległa zmianie i przyjęto, że adwent to nie smutne oczekiwanie ale pełne radości, wypływające z faktu narodzenia Jezusa. Pomaga nam w tym Pokorna Służebnica Pana – Maryja.

Okres adwentu podzielony jest na dwie części i jak pierwsze trwa do 16 XII tak drugi rozpoczyna się 17 XII i to jest już ostatni tydzień przed narodzeniem Dzieciątka Jezus. Swoją treścią owa część nawiązuje do tego, co działo się w Nazarecie. Ukazuje również Maryję jako tę, która odpowiedziała Bogu „Tak” wypowiadając swoje „Fiat” i jako tę, która stała się pierwszym Tabernakulum dla Boga – człowieka. Szczególną rolę w okresie adwentu zajmuje postać św. Jana Czciciela, który przygotowuje nas na przyjście Chrystusa, mówiąc swoim życiem *„Jam głos wołającego na pustyni: Prostujcie drogę Pańską”* [2].

W tym oczekiwaniu śpiewy mają swoją szczególną rolę – nadają refleksyjny, poetycki wyraz naszej nadziei i pragnieniu spotkania z Panem.

Trzeba również wspomnieć, że trzecia Niedziela Adwentu jest niedzielą radości zwaną ***Gaudete***.

---

[1] Kowalewski M., *Mały słownik teologiczny*, Poznań 1959, s. 276.
[2] J 1, 23

Ks. Tadeusz Przybylski SDB

Wiek XVIII: 1 – Organy. W kościele SS. Prezentek P.W. św. Jana istniał 6-cio głosowy pozytyw notowany w dokumentach klasztornych w 1715 roku. Instrument ten powstał zapewne w końcu XVII wieku lub na początku XVIII w. W kościele OO. Augustianów p.w. św. Katarzyny istniał na ganku w prezbiterium 7-mio głosowy pozytyw z pedałem powstały w XVIII wieku, o trakturze mechanicznej. W kościele p.w. św. Krzyża zachował się prospekt organowy z poł. XVII w. (1704). Akta wizytacyjne, iż były to organy 7-mio głosowe z pedałem. Ich remont i przebudowa na system pneumatyczny miała miejsce po 1900 roku. W kościele OO. Paulinów na Skałce p.w. św. Michała zachował się prospekt organowy pochodzący z lat 1761-62 roboty snycerza Józefa Weissmanna. Kościół OO. Karmelitów na Piasku p.w. Nawiedzenia NMP posiadał na chórze wielkie, prawdopodobnie 38 głosowe organy o prospekcie późnobarokowym z ok. 1738 roku. Ponadto w kaplicy Brackiej tego kościoła istniał 7-mio głosowy pozytyw z roku 1704. Dwa dalsze instrumenty znajdujące się w kaplicy Matki Bożej powstały w wieku następnym. Pojezuicki kościół p.w. św. Piotra i Pawła przy ul. Grodzkiej posiadał bez wątpienia organy wcześniejszego pochodzenia – z okresu staropolskiego, gdyż przy nim istniała wówczas do roku 1773 (kasata zakonu) kapela i bursa muzyczna OO. Jezuitów, stąd instrument ten bez wątpienia w stałym użyciu. Kościół tn zyskał kolejne organy dopiero w 2-giej połowie XIX wieku. Kościół SS. Norbertanek na Salwatorze p.w. św. Jana i św. Anny posiadał prospekt organowy z końca XVIII wieku, co wskazuje na istnienie tam wówczas organów. Kościół XX Misjonarzy pod wezwaniem Nawrócenia św. Pawła na Stradomiu posiadał organy zbudowane w latach 1742-45, które były następnie kilkakrotnie remontowane (1755, 1759, 1764). Kościół p.w. św. Idziego przy ul. Grodzkiej, należący do OO. Dominikanów posiadał 5-cio głosowy pozytyw notowany w 1701 w aktach Konwentu, remontowany był w 1781 roku. Kolejny remont instrumentu miał miejsce dopiero w XIX wieku. Kościół p.w. św. Wojciecha na Rynku Głównym posiada notatkę o istnieniu pozytywu z ok. 1740 roku. Brak na razie informacji dokumentalnej o organach w kościele XX Pijarów, w kościele SS. Bernardynek (ul. Poselska), w kościele SS. Dominikanek „Na Gródku" (ul. Mikołajska) choć ów kościół istnieje od 1621 roku, w kościele św. Marka, w kościele SS. Duchaczek p.w. św. Tomasza (ul Szpitalna).

2- Budowniczowie organów. Organmistrze w tym okresie rekrutowali się albo z Krakowa, w którym mieli warsztaty, albo pochodzili z innych miejscowości, przebywając w tym mieście jedynie na czas budowy w nim instrumentu. Oprócz nich działali także organmistrze zakonnicy pochodzący z różnych zakonów. O ich istnienie sygnalizują przekazy historyczne pochodzące już z XIV wieku. Pełnili oni funkcję organistów w swoich klasztorach, mając rozbudowane przy nich zaplecze warsztatowe mogli się podejmować tych zadań.

Szanowno Redakcjo!

90-lecie założenia Salezjańskiej Szkoły Organistowskiej.

W dniach 13-14 października 2006r, Wspólnota Salezjańska, Rada Pamięci Walk i Męczeństwa, IPN Oddział w Rzeszowie oraz Prezydent Miasta Przemyśla wraz z jego mieszkańcami, zorganizowali spotkanie z byłymi wychowankami Szkoły, którego celem było wyrażenie wdzięczności mieszkańcom Przemyśla stającym bohatersko w obronie jedynej w Polsce Salezjańskiej Szkoły Organistowskiej działającej w tym mieście w momencie jej niesprawiedliwej likwidacji w 1963 roku oraz ukazanie jej zasług w rozwoju kultury muzycznej naszego kraju.

13 października po Mszy św. odbył się koncert G. F. Haendel MESJASZ - Akademia Muzyczna w Krakowie, dyr. Jacek Delekta.

14 październik - wystawa IPN akt i dokumentów SB w sprawie likwidacji Szkoły, wspomnienia wychowanków Szkoły, prowadził ks. Jan Pryputniewicz Uroczysta Msza św. na zakończenie w Kościele Salezjanów Poświęcenie i odsłonięcie tablicy pamiątkowej Zaproszeni goście to przedstawiciele władz wojewódzkich, Prezydent Miasta Przemyśla, parlamentarzyści i euro deputowani. Wychowankowie zjechali z całej Polski ok. 60 osób. Wspomnieniach przewijał się głównie temat dnia likwidacji Szkoły , wspomnienia o wykładowcach, Ks. prof. Rogowski, Ks. prof. Mański, Ks. prof. Baran, ks. prof. Przybylski. Likwidacja Szkoły Organistowskie była dramatem wszystkich, tj. Dyrekcji i wykładowców, dramatem nas uczniów i naszych rodziców, dramatem społeczności Przemyśla. Szkoła świetnie zorganizowana, zapewniająca mieszkanie, wyżywienie, bardzo dobre warunki do nauki, duża ilość instrumentów, pianina, fortepiany, fisharmonie z pedałem, organy kilka egzemplarzy, instrumenty dęte i smyczkowe, chór. Absolwenci Szkoły Organistowskie byli bardzo dobrze przygotowani do funkcji organisty w Kościołach. Szczególnie na wysokim poziomie był przedmiot harmonia teoretyczna i praktyczna o raz chorał gregoriański.

Z Krakowa i okolic obecni na uroczystości byli, ks. prof. Przybylski, prof. L. Werner, dr M. Tuleja. dr J. Kurcz, Antoni Bylica-Krzecin, Tadeusz Master Łękawica. Sama uroczystość był to czas na refleksje i wspomnienia koleżeńskie z przed 43 laty, włączenie się ponownie w klimat Wspólnoty Salezjańskiej, okazją do wyrażenia wdzięczności Księżom Salezjanom również mieszkańcom Przemyśla za wszystko dobro jakie doświadczyliśmy, i które pozostało w naszych wspomnieniach z okresu pobytu w Salezjańskiej Szkole Organistowskiej!

Szczęść Boże

Antoni Bylica - organista Parafii Krzęcin

Bardzo prosimy o przesyłanie na poniższy adres wszelkich sugestii, uwag i informacji odnośnie biuletynu jak i życia liturgicznego w parafiach oraz wydarzeń w środowisku organistów. **Redakcja** dodatku do Biuletynu duszpasterskiego *Organista:* 31-004 Kraków, ul. Franciszkańska 3. Skład redakcji: s. S. Ferfoglia, Ł. Kmiecik, T. Kuc, ks. S. Mieszczak, K. Pawlisz, ks. R. Tyrała, L. Surmacz, M. Walczak - redaktor naczelny. Zobacz: www.aso.diecezja.krakow.pl